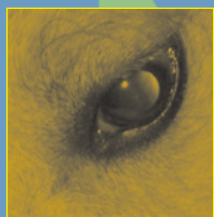

Kulturně společenský **časopis**
2015 • 4 na internetu

**DOBRÁ
ADRESA**

Z obsahu Králíček

Medvídek

Mizera

Obsah:

Rozečteno

Ivan Jemelka: **Králíček a Medvídek** (4)

Dobromil Adresný: **Výplně** (8)

Tomáš Raška: **Ředění krve** (10)

Rubriky

Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek – Od Trstenické stezky** (12)

Wagner a Liszt v Piešťanech (16)

Paralelní literatura 19 - Patapsychická próza (18)

Reflexe

Ladislav Vízek: **Postřehy** (22)

Radim Kopáč: **Ota Mizera** (23)

Štefan Švec: **Minirecenze** (24)

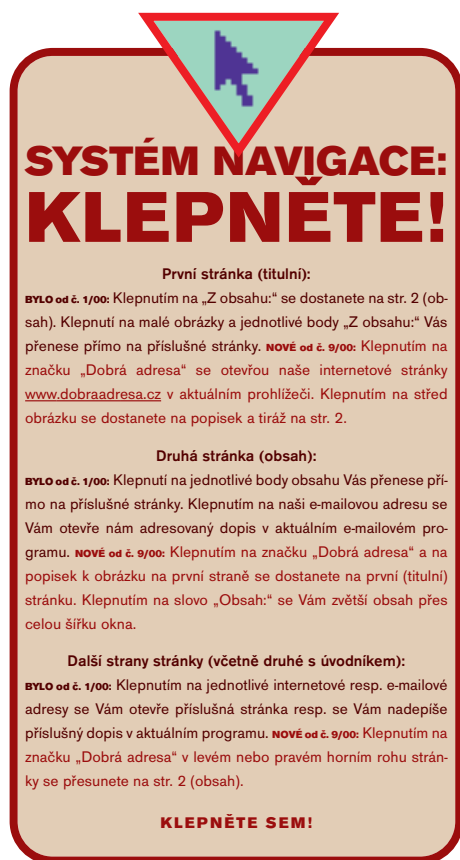
Reklama

Pěkné PDF: HOST – Sedmikráska (26)

Profesionální PDF: Knihy mají zelenou (27)

Amatérské PDF: Prsty v nose (28)

Poslední reklama (30)

**SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Na titulní stránce: reklama pro Host

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 4, rok 2015, ročník 16. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štefan Švec. Redakce: Václav Dvořák, Štěpán Kučera, Petr Štengl, Michal Šanda, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je exportován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Náš Foto- aktu- alita

Foto Michal Šanda

Naši milí,

my, členové redakce Dobré adresy, si nemusíme nic kompenzovat. Proto nemusí být každé číslo našeho časopisu dlouhé. Ano, troufám si říci, že někdy může být i krátké a s naší psychikou to nic nedělá. Kromě slintavky a takového nenápadného tiků, ale o tom nebudeme mluvit. Jak vidíte, dokonce o tom i žertujeme. Takže abychom vám dokázali, že umíme udělat i zcela nedlouhý, svižný, moderní, takřka zenový časopis, osekali jsme dubnovou Dobrou adresu až na samu dřeň. Jahodovou. To je další vtip, založený tentokrát na mnohoznačnosti slova dřeň. Doporučujeme vám povídku Ivana Jemelky, kterou číslo začínáme. A po ní i všechno ostatní.

Těšíme se v květnu!

Za redakci

Štefan Švec

 Rozeteno

Ivan Jemelka

Králíček a Medvídek

Byla jako králík s plochým
hrudníkem a hladkým
břichem, ne nepodobným
talířku z jemného
míšeňského porcelánu.
Hleděl na její zřetelnou
rýhu pod holým
podbřiškem. Na tu rejhu
jako na velký zralý ryngli.

Byla hubená. Hubená a drobná jako stažený králík. Takovej, co visí za zadní nohy v Mase a uzeminách v Revoluční ulici. V tom krámě s červeným štítem. V tom, kde prodávaj bůček, párky nebo točeňák. Prodává to tam tlustej, zamračený řezník, kterej vypadá jako zlej buldok. Buldok v zakrvácený bílý zástěře a filcovým pepito saku kvůli zimě. Prodává i hovězí na guláš nebo vepřový řízky, někdy prej i vepřovou panenku nebo roštěnou. To je ale potřeba vstát ještě před svítáním, oblíct na spánkem obluzený tělo teplý prádlo, svetr a kabát, překloupýtat tmavou vymrzlou ulici a postavit se do dlouhý fronty. Kdo má štěstí, dostane i třeba játra. Na jinýho ale nezbudou ani ocásky. Povídá se, že vobčas přijede před krám velký černý auto. Ta traplán. Jak ho prej buldok zahlídne, zavře krám a cosi v něm kutí. Pak vyběhne na ulici, v tom mrazu se z něj kouří, jak je rozehrátej samým spěchem a rozčilením, a podá okýnkem do vozu velké balík. Povídá se, že v tom balíku bejvá uherák, čabajka nebo i svíčková. Takový věci ale buldok nikomu neukazuje.

Byla jako králík s plochým hrudníkem a hladkým břichem, ne nepodobným ta-

lířku z jemného míšeňského porcelánu. Hleděl na její zřetelnou rýhu pod holým podbřiškem. Na tu rejhu jako na velký zralý ryngli. Koukal na ni a soustředěně a opatrně dechal.

„Proč se na mě díváš?“ zeptala se Králíček, přemožená vzrušením, hlasem zastřeným i zemdleným.

„Protože se mi líbíš,“ odpověděl až za chvíli, protože byl vzrušený taky a dělalo mu námahu se soustředit.

„Na co to máš?“ Králíčkově se zachvěl nosík a prstem se jemně dotýkala jeho rozkroku. Neřekl nic, protože se mu malinko chtělo omdlít. „Neomdliš mi tady?“ zašeptala něžně Králíček a dál se dotýkala, dál zkoumala, čeho se dotýká a co její dotecky dělají.

„Na co to máš ty?“ zeptal se a prstem ji taky hodně jemně pohladil.

Připadal jí docela silnej. Ne tlustej. Možná trochu nemotornej. Jako medvídek. Když ji pohladil, udělalo se jí slabo, až se musela zády vopřít o velké prádelník, co tam stál hned vedle dveří.

„Není ti slabo?!“ vylekal se Medvídek, „neupadneš?“

„Možná jo,“ vydechla omámeně Králíček a medvídek rozpačitě odtáhl ruku.

„Ne, to ne. Dotýkej se mě,“ zašeptala Králíček a nosík se jí znovu chvěl.

Poslechl a dotýkal se zas a znova a Králíček na to zírala velkýma hnědýma nevzdoucíma očima, dokud se nenapnula jako tětíva, dokud se neprohnula jako luk, a pak nerozplakala.

„Nebreč, nebreč,“ opakoval Medvídek a nešikovně se jí pokoušel hřbetem ruky utřít slzy.

„Já,“ usmála se na něj, „brečím ráda.“ Teď Medvídek viděl, že už ho zase vnímá, že ho i vidí a je jí dobře, a proto už Králíčkoví pláč víc nezakazoval. Pak si všiml velký kovové páky u okna, častým používáním vyhlazené do lesku. „Na co to je?“ vyhrkl překvapeně. „Ale,“ mávla rukou, „otvírá se tím okno.“

„Okno?“

„No, je těžký, víš?“

Medvídek přitiskl nos na sklo a podíval se dolů do široké ulice. Prostředkem ulice vedly koleje

„Co tam vidíš?“ králíček přitiskla nosík na vokno vedle něj a zahleděla se dolů.

Silná ženská v květovaných volných šatech bez rukávů v protějším okně uviděla holého Medvídku a Králíčka, jak stojí proti ní nalepený na sklo. Prachovka, kterou právě mávla, aby ji vyprášila, jí vyklouzla z prstů a potácivě se snášela dolů jako střelená kachna.

„Nedal by sis horký kakao?“ Králíček se zimomřivě zachvěla a přitáhla si těsněji k tělu tenký, světle modrý, tříčtvrteční flaušový kabátek. Seděli s Medvídkem v malém parčíku za hotelem Central na červené lavičce. Na lavičce byla spoustou kostrbatejch nápisů a přisprostlejších kreseb. Smívalo se. Do parčíku vešla babka v dlouhým filcovým kabátu a beranici. V ruce nesla dlouhou bambusovou tyč s háčkem. Vedle nohy jí běžel hubenej strakatej psík. Vešla, aby tou tyčí rozsvítila plynovou lampu.

„Dare!“ volala babka na psa, „Dare, musíme jít a rozsvěcovat.“

Dar zavrtěl ohonem a šel a drápky mu při tom cvakaly o dláždění. Králíček a Medvídek hleděli za babkou a Darem, jak jdou Rybnou ulicí a domy před nima vystupují ze tmy, jakby tam rostly v řadě.

Medvídek si povzdechl, protože i on dostal chuť na kakao, ale i na šáteček s povidlami nebo s malinovou zavařeninou. Ve vzduchu byla vlhkost a snášely se saze. Měsíc, velikánskej jako buličí oko, se vyhoupl nad plochou střechu kina Kotva vedle parčíku. Medvídek dechal Králíčkoví pod kabátek i pod svetřík a blůzku, aby jí bylo teplej. Taky Králíček se dotýkala vlhkýma rtama medvídkova krku a vdechovala mu teplo pod větrovku, košili i nátělník.

„Nešla bys do kina?“ zeptal se Medvídek a pomyslel na vyhrátej sál s tmavejma dřevěnýma sklápěcíma sedadlami, který třísknou, když diváci v řadě vstávají, aby se mohli kolem nich protáhnout ty, co jdou pozdě. Králíček se na něj pobaveně podívala a řekla: „Chceš se ohřát, chceš Eskymo?“

„Chci, abychom byli spolu, a aby nám bylo hezky,“ dýchnul jí Medvídek za svetřík i za blůzku a vtom ucítil, jak z něčeho nic ztuhla. Ohlídl se a uviděl Surmaje a jeho bandu, jak se k nim blíží z Rybný. „Ááá, náš Romeo a naše Julie!“ vykřikl Surmaj.

„Tak si dejte pusy, nestyďte se!“

„Ať nám ukáže, co má pod sukní!“ křikl jeden z bandy. Ten s vyhublým kostnatým tělem a vlčíma vočima.

„No tak,“ povzbuzoval ji Surmaj, „ukáž se, nestyďte se!“

„Dejte nám pokoj,“ pronesla Králíček bázně.

„Jakej pokoj, já nemám žádný pokoj, spíme s dvěma bráchama v kuchyni. To máš nějaký buržoustký móresy, prej dej nám pokoj.“

V černých očích se mu zlověstně zablýsklo a výhrůžně nakročil k lavičce.

„Sundej si ten kabát!“ štěkl na Králíčka. Vyděšeně se pomalu postavila, začala si rozepínat knoflíky u flaušového kabátku a v očích se jí zaleskly slzy.

Dar zavrtěl ohonem
a šel a drápky mu při
tom cvakaly o dláždění.
Králíček a Medvídek
hleděli za babkou
a Darem, jak jdou
Rybnou ulicí a domy
před nima vystupují
ze tmy, jakby tam rostly
v řadě.
Medvídek si
povzdechl, protože
i on dostal chuť na
kakao, ale i na šáteček
s povidlami nebo
s malinovou
zavařeninou. Ve
vzduchu byla vlhkost
a snášely se saze.
Měsíc, velikánskej jako
buličí oko, se vyhoupl
nad plochou střechu
kina Kotva vedle
parčíku.

Venku se stmívalo, z okna bylo vidět na školní hřiště. Dovnitř slabě dolejhaly nezřetelný výkřiky a občas se v okně mihl míč. Medvídek zíral na nažloutlé stěny se dvěma čestnými uznáními a jedním vyznamenáním za sklem. Koukal i na rudej prapor se žlutými nápisama a se zlatou špicí. Pak se podíval na velkej psací stůl pod oknem. Za stolem stála zástupkyně ředitelky školy v tmavě modrým kostýmu a bílý blůze. Na hlavě měla homoli natupírovanejch světlejch vlasů, v klopě malou červenou pěticípou hvězdu a vypadala jako proleženej polštář. Stála a mlčela. Mlčel i Medvídkův otec i jeho matka. Mlčela i matka Králíčka. Mlčeli všichni. Králíček taky. Všichni sebou trhli, když se otevřely dveře a vykoukla nakrátko ostříhaná holka v bílý sukni a modrý košili s odznakem na kapse.

Medvídek, jakoby se teprve teď vzpamatoval, vyskočil a vrazil do Surmaje. Ten ho ale několika ranami srazil na zem.

„Na to jsem čekal. Na Romea, až zaromeovatí,“ pochechtával se Surmaj. „Přidrže ho, ať se neškube, uděláme mu cejch, aby každě poznal, že se vytahoval na Surmaje!“

Banda skočila na Medvídku, a zatímco Surmaj si zapaloval cigaretu, přišlápli mu nohy a ruce.

„Pomoc, pomoc, pomozte nám, prosím vás!“ vykřikla plačtivě Králíček. V hotelu Central někdo otevřel okno a chtěl vědět, co se děje. „Přepadli nás!“ odpověděla Králíček, dřív než se banda stačila vzpamatovat.

„Zavolám bezpečnost,“ oznámila černá silueta.

„Zdrhejte!“ rozkázal Surmaj.

Dva nebo tři ještě nakopli Medvídku a pak s dupotem utíkali za ostatními.

„Svině, svině, svině,“ opakovala nenávistně Králíček, dokud neschovala obličej do Medvídkovy větrovky a nerozplakala se. Hladil její na krátko ostříhaný hnědý vlasy jako pápěří a připadalo mu, že jsou jediný dva lidi na celém světě, co se milují.

Vonělo tam jádřový mýdlo a mokřý dřevo. Všude visely prostěradla, cíchy a kapny. Bylo tam parno a tma, protože to byla sušárna udělaná na půdě pro celý činžák. O dveře opřeli plechovou vaničku, protože dveře nešly zamknout, a jeden druhýho se zatajeným dechem svlíkli. Teď sladce trnuli v obětí. Ani nevnímali občasné výstřely v parním topení.

„Cítíš mě,“ zašeptala tence, ale i horečně Králíček.

„Cítím,“ přitakal zimničně Medvídek, „a ty mě?“

„Cítím,“ vydechla omámeně.

V tom slyšeli, jak spadla vanička a jak se rozlétly dveře z prken. Pak je oslepilo světlo žárovek pod stropem. Tlustá ženská jako hrošice, s tmavými vlasy svázanými do drdolu, v zelených šatech se zapínáním dozadu a v bílé zástěře, na boso, v hadrových pantoflích, vrazila dovnitř s proutěným košem na prádlo. Když je uviděla, vypoučila černě namalované oči a otevřela ochmýřenou pusou, až v ní Králíček i Medvídek uviděli zlato.

„Kurvo!“ stálo tiskacími písmeny na modře linkovaným listu papíru, který Králíček mlčky ukázala Medvídkovi.

„Kde to bylo?“ chtěl vědět Medvídek.

„Ve schránce.“

„Ještě, že jsi to našla ty.“

„Ještě, že já,“ přisvědčila a povzdechla si.

„Kdo to mohl napsat?“

„Každě, všichni jsou proti nám. Nikdo, vůbec nikdo není s náma,“ hlas se Králíčkově zlomil a špičatá ramínka zachvěla.

Medvídek ji chtěl pohladyt, ale ona před jeho rukou uhnula.

„Proč mě nenáviděj?!“ zanaříkala. „A víš co? Já se taky nenávidím za to, jaká sem. I tebe nenávidím, za to jakej seš. Celej svět nenávidím!“

Medvídek viděl, že prodavačka za vitrínou s koláči na ně kouká a lidi kolem v tom mlíčníku taky. Zakroužil velkým bílým hrnkem bez ucha, aby se zvednul od dna kakaový prášek. „Nebřeč,“ řekl tiše, „to právě chtěj, protože ti záviděj.“

„Pojď sem,“ mával na Králíčka domovník Pavlíček. Stál v přízemí ve dveřích kotelny. „No pojď, něco ti ukážu,“ přemlouval ji hlasem jako basa a blýskal zuby v neoholené kulaté tváři pod hnědou rádiovkou. „V kotelně se zabydlelo kotě, víš? Mohla bys ho občas nakrmit,“ pochrochtával jako spokojený pašík. „Je tam teplo. Je černý a chlupatý. Je tak malý, že se ti vejde do ruky,“

„Do ruky!“ žasla Králíček a koukla na svou dlaň a plaše se protáhla kolem jeho břicha. Ocitla se na železný lávce se zábradlím. Vzduch byl suchý a teplý a byl cítit uhelným prachem a popelem. Od konce lávky vedly dolů točité schody se žlutě natřenými okrajema.

„Běž dolů,“ zabasoval pašík, „kotě je tam dole. Spí v bedně na papír.“

Králíček sešla po schodech dolů a uviděla velkou lepenkovou krabici s novinama a v ní dvě malý zářící oči. „Dej ruku k němu,“ radil pašík. Ucítila sotva znatelný dotyky čumáku a potom jemný píchnutí drápků i lehký krůčky na dlani doprovázený šimráním teplý srsti. Ucítila taky hrubý studený pašíkovy prsty, které hrubě pronikaly pod flaušovým kabátkem ke králíčkovým kaliopkám a zavrtávaly se pod pásek a zuřivě mířily dál. Králíček zapištěla, zkroutila se jako hádek a její ruce i s kotětem vystřelily k pašíkovu obličej. Kotě zařalo dráčky a pašík zachrčel bolestí. Králíček mezitím utíkala ke schůdkům a vyběhla zpátky do přízemí. „Ty malá děvko, počkej, až tě chytanu! S každým šlejškou se válíš a já ti nejsem

dost?! Já ti ukážu, ty mrcho, já s tebou zatočím!“ řval pašík.

Venku se stmívalo, z okna bylo vidět na školní hřiště. Dovnitř slabě dolejhaly nezřetelný výkřiky a občas se v okně mihl míč. Medvídek zíral na nažloutlé stěny se dvěma čestnými uznáními a jedním vyznamenáním za sklem. Koukal i na rudej prapor se žlutýma nápisama a se zlatou špicí. Pak se podíval na velké psací stůl pod oknem. Za stolem stála zástupkyně ředitelky školy v tmavě modrém kostýmu a bílý blůze. Na hlavě měla homoli natupírovaných světlejších vlasů, v klopě malou červenou pěticípou hvězdu a vypadala jako proležená polštář. Stála a mlčela. Mlčel i Medvídkův otec i jeho matka. Mlčela i matka Králíčka. Mlčeli všichni. Králíček taky. Všichni sebou trhli, když se otevřely dveře a vykoukla nakrátko ostříhaná holka v bílý sukni a modrý košili s odznakem na kapse. Holka řekla matce Králíčka i Králíčkově, aby šli dovnitř.

Medvídek si všiml, že na koberec s vyšším zástupem s prapory a s transparenty někdo vylil inkoust. Matka a králíček byly uvnitř tak dlouho, až z toho zástupkyně začala být nesvá. Několikrát sáhla po telefonu, ale zase si to rozmyslela. Potom začala přecházet sem a tam a občas zakašlala. Když se konečně otevřely dveře, hlasitě vydechla. Vyklopýtala z nich plačící matka Králíčka, kterou vlekla za ruku. Králíček neplakala, byla bledá, a na Medvídku se ani nepodívala.

Pak šli dovnitř Medvídek a rodiče. „Posaďte se soudružky a soudruzi,“ řekl plešoun v čele dlouhého stolu. Všichni si sedli kromě medvídku a rodičů, který neměli kam a holky s odznakem na kapse, která to nestihla. „Vy taky soudružko skupinová vedoucí“ napomenul ji plešoun.

„Stojíme tu před řešením naprosto výjimečného případu, který nemá v našem socialistickém školství obdobu,“ řekl plešoun a rozhlédl se. „Nesetkala se s ním soudružka sociální pracovnice,“ podíval se na ni.

„Ani soudružka příslušnice z odboru pro mladistvé,“ kouknul i na ni. „Nesetkala ani soudružka ředitelka školy,“ podíval se na ředitelku. „Ani soudruh předseda odborové organizace,“ tomu pokynul.

Matka trochu zmáčkla Medvídkovi rameno a otec, když si toho všiml a položil ruku na matčinu ruku. Všiml si toho i plešoun. „Tohle se ještě nikdy nestalo!“ trochu vykřikl a pleskl do stolu. „Žákyně třetí A třídy a její spolužák se spolu stýkají jako dospělý soudruh a dospělá soudružka.“ Plešoun vzápětí položil ruku na černé desky s mašličkama. „Je zde hlášení soudružky sousedky od naproti, svědectví soudružky nájemnice i soudruha domovníka.“

Znovu se rozhlédl a plácl do desek. „To podrývá veškerou socialistickou morálku,“ prohlásil. To už se malinko rozčílil. Odmlčel se, aby se uklidnil a pak pokračoval. „Po poradě se všemi zde přítomnými soudružkami a soudruhy,“ znovu se po všech rozhlídnul, „bylo rozhodnuto, přemístit žákyni třetí A třídy,“ našel v papírech před sebou její jméno, „do výchovného ústavu s doporučením na umístění do domova s péčí.“ Odkašlal si. „Udělála to už podruhé. Předtím. Na jiný škole.“

Pak pohlédl na Medvídku. „Žák třetí A třídy,“ našel v papírech i jeho jméno, „bude s důtkou přeřazen do třetí B třídy této školy.“

„Vyloučili mě z jisker,“ psal Medvídek na lavičce v parčíku za hotelem Central Králíčkově. „Blažanová mě posadila vedle tý cikánky Horvátové a nadávaj mi, že smrdím jako vona. Surmaj mě už dvakrát zmlátil a asi to udělá zas,“ pokračoval Medvídek. „Všichni si na mě dovolují, protože můžou. Na nástěnku nás nakreslili jako psa a psici s taškou a napsali: ostuda školy. V ústavu je to asi lepší, tam jsou alespoň všichni stejný a mluvěj spolu,“ psal Medvídek dál. Nevím, v tom místě malinko protrhl papír, jestli tě ještě uvidím. Buď statečná, psal.

R

ozeč

te

no

To máme do školy, lhal
jsem matce, když se
divila, proč suším na
radiátoru ústředního
topení banánový
šlupky. Tehdy se hojně
sušily šlupky od
pomerančů a nosili
jsme je do školy.

Dobromil Adresný Výplně

Výplň 1

Jejich fotr příšerně chlastal.

A poněvď všechno propil a žili jen z jejího platu uklízečky, tak bydleli v jedný cimře, byl to obecní byt, říkalo se tomu Na ráčku. Když přitáh po půlnoci z hospody domů, vytáh je všechny z postele, jí i děti, postavil je do řady a všechny je jednoho po druhym seřezal páskem. Ona neměla žádný zuby, poněvadž jí je všechny vymlátil. V zimě mrzli, ponevadž on propil i peníze na uhlí a tak musela děcka běhat za vozem, co rozvážel uhlí a sbírat, co upadlo. Kočí, svině jedna, je pokaždý švihnul bičem, když nedávali pozor. Kolikrát přišli domů celý zmaľovaný s půl kyblíkem uhlí. Ten nejmladší, Míla, von to byl takovej fešák, se vyučil cukrářem, ale pak se dal k Stb. Dotáhl to až na majora.

Ale koně miloval. Tehdy se stavěla Bílá labuť a vozili tam takový veliký šutry. Jak s tím vozem plným kamení couval, tak vůz se převážil dolů a koně viseli v řemení. Vytáhl kudlu a řemeny přeřízl. Tak tak, že sám vyvážl se zdravou kůží. Kdepak, koně ty miloval, na ty by nevztáhl ruku. Když jim něco bylo, spal s nima i ve stáji.

Pak koně nahradily auta. Tak koně prodal a pořídil si auto. Jenže jednou se vožral tak, že když stříhnul zatáčku, tak z toho auta vypadl a na místě bylo po něm.

Stejně už to bez těch koní nestálo za nic.

Výplň 2

Poduška nosil spodní prádlo svojí mámy.

Tedy kalhotky. Podprsenku ne. Ty vole, Poduška, tyhle růžový s krajkama ti seknou, dobírali jsme si ho v šatně. Vy blbci, nenašel jsem doma čistý slipy, tak jsem si musel vzít tyhle matčiny spodáry, vymlouval se pokaždý. Podle všeho ale snad ani žádný slipy neměl.

Vy volové, to je ještě lepší, než marjána! přesvědčoval nás Poduška se sušenejma banánovejma šlupkami v ruce. Jen se to musí usušit, aby se to mohlo hulit.

To máme do školy, lhal jsem matce, když se divila, proč suším na radiátoru ústředního topení banánový šlupky. Tehdy se hojně sušily šlupky od pomerančů a nosili jsme je do školy. Prý k farmaceutickým účelům.

Poduškovu matku opustil manžel, takže dokud jí ještě neujal vlak, snažila se najít nového partnera, což obnášelo to, že víkend co víkend byl u Podušků volnej byt. Hubka si tehdy koupil bicí soupravu. Blány na bubnech byly z opravdický oslí kůže. Ty vole, kdes k tomu přišel? No co! koupil jsem je za pět stovek od jednoho chlapa, co hrál v cirkusový kapele. Já s koníček jsme měli španělky a na nich nalepený telefonní sluchátka. Když se ten instrument zapojil do magnetáku, tak byly španěly krásně nabustrovaný.

Lepší než marjána, jo? Ty vole! Ozývalo se druhý den z obsazených záchodových kabinek ve škole. Banánový šlupky se projevíly mocnejma účinkama, který se však ani v nejmenším netýkaly změny vědomí.

Poduškovu matku opustil manžel, takže dokud jí ještě neujal vlak, snažila se najít nového partnera, což obnášelo to, že víkend co víkend byl u Podušků volnej byt. Hubka si tehdy koupil bicí soupravu. Blány na bubnech byly z opravdický oslí kůže. Ty vole, kdes k tomu přišel? No co! koupil jsem je za pět stovek od jednoho chlapa, co hrál v cirkusový kapele. Já s koníček jsme měli španělky a na nich nalepený telefonní sluchátka. Když se ten instrument zapojil do magnetáku, tak byly španěly krásně nabustrovaný. Koníček se s pájkou uměl zdatně ohánět. Jediný z nás Bartůšek měl opravdickou elektrickou kytaru. Jolanu. Strašně jsme mu ji záviděli. Poduška neměl nic, než jen ty své růžový kalhotky.

Hubkova matka byla psycholožka. A ještě k tomu malířka. V rámci sexuální výchovy měla přednášku ve škole, do který Hubka chodil. Na onanii není nic špatného, je to přirozený projev lidské sexuality. Například můj syn onanuje zcela pravidelně. Hubka nenáviděl psychologii. Hub-

kova starší ségra, do který jsme byli všichni zamilovaný, byla na Araby. Vždycky si nějakýho přivedla a zamkla se s ním v pokoji. Z alkoholového spánku nás pak budily rytmické výkřiky orgasmu, krátce na to provázené řepkáním bosých nohou mířících do koupelny. Podušková matka to nakonec s těma chlapama vzdala a pořídila si robotka na baterky. Poduška emigroval do Rakouska. Hubkova matka se vdala do západního Německa a odstěhovala se tam. Nakonec se do už sjednoceného Německa oženila odstěhoval i samotnej Hubka. Koníček je rozvedenej a žije sám. Má ovšem dvě milenky, což je občas náročný na logistiku, říká. Bartůšek se zbláznil a tráví zbytek života v ústavu. Hubkova máma v Německu umřela na rakovinu. Co se stalo s Hubkou, nevím. Přestal komunikovat. Poduška i už leta kupuje dámský spodní prádlo sám.

Výplň 3

Když bylo Járovi sedm, vzali ho rodiče do nemocnice.

V nemocnici umíral jeho děda na rakovinu plic. Děda kouřil sedesátku denně. Možná to nebyl nejlepší nápad. Poté, co ho přistrčili k nemocniční posteli, spatřil Jára kostlivce. A ten kostlivec na něj promluvil: to jsi ty, Mílo? Ne, to není Míla, to je Jára, opravila kostlivec matka. Jára v šoku zíral na mluvící mrtvolu a říkal si, že ho podvedli, poněvadž tenhle kostlivec se ani trochu nepodobal jeho dědovi. Stál u lůžka, zíral na mluvící mrtvolu a v tom okamžiku se pevně rozhodl, že nikdy neumře.

Svého rozhodnutí se pevně držel celý život.

A nabáze koleno je fakt nekonečným zdrojem dramatických zážitků.

1. dějství

Ortopedka: „Až vám dojde Clexane na ředění krve, další vám musí předepsat obvoďačka.“

2. dějství

Obvoďačka: „Clexane vám předepsat nemůžu, na vaši diagnózu nesmím.“

Já: „A co tedy navrhuje?“

Tomáš Raška Ředění krve

Ob: „Můžu vás převést na Warfarin.“

Já: „Fajn, tak to udělejte.“

Ob: „No ale obnáší to to, že budete nějakou dobu souběžně brát Clexane, my vám budeme měřit hodnoty a až se dostanou tam kam mají, přejdete na Warfarin.“

Já: „A jak dlouho to trvá?“

Ob.: „No většinou dýl, než sundání ortézy a tedy důvod pro tento typ léčby.“

Já: (k sobě v duchu: „Aha, takže terapie je velice účinná, má to jen drobný háček, že účinek většinou nastupuje až po pacientově smrti.“)

k lékařce: „Pak mi nechte Clexane.“

Ob: „Clexane vám předepsat nemůžu, to musí ortoped.“

Recepční: „A vy nevíte, že Paní doktorka Ortopedka má ambulanci v úterý?“ (Zbožňuju, když lidé reagují naprosto věcně a pragmaticky.)

Já: „Vím, ale ten problém vzniknul dnes, ve středu a do příštího úterý čekat nemůžu.“

Recepční: „Tak si zajděte na dispečink, tam vám paní doktorku seženou, jestli tady někde teda je.“

4. dějství – dispečink na ortopedii

Přicházím k obsluze – první milá a ochotná osoba v celé řadě. Vyslechne můj problém a řekne, ať se posadím, že zavolá paní doktorce. Po deseti minutách:

Sestra: „Tak paní doktorka vám vzkazuje, že to předepsat nemůže.“

Já: „A kdo mi to předepsat může?“

Sestra: „Tady asi nikdo.“

Já: „Aha. To je zapeklitá situace. Lék tedy dle vyjádření lékaře potřebuji, ale zjev-

3. dějství – recepce na ortopedii

Já: „Dobrý den, potřebuju pomoci. Paní doktorka Ortopedka mi řekla, že Clexane mi má předepsat obvoďačka. Ta to odmítla a poslala mě zpátky sem.“

ně v celém systému českého zdravotnictví neexistuje nikdo, kdo mi ho může předepsat.“

Sestra: „Já fakt nevím, jak vám poradit.“

Já: „Zkusím se zeptat ještě v trafice, jestli ho nemají tam anebo si nasadím na hlavu punčochu a půjdu vykrást lékárnou.“

Sestra (směje se): „No, to bylo asi nejrychlejší. Ale paní doktorka říká, že ona jako ortoped to předepsat nemůže.“

Já (osvícen duchem svatým): „Ale vždyť mi to už dvakrát předepsala!“

Sestra: „Vážně???? Tak to já jí ještě jednou zavolám.“

Sestra mě volá k telefonu, že se mnou chce Paní doktorka Ortopedka mluvit. Vysvětlují svou anabázi, ona mi vysvětluje, že je Ortopedka a ne internistka a že mi to musí předepsat obvodačka. Nakonec ale podlehně a řekne mi, ať za ní přijdu na ORT 6. Vyjždím za cca 3 minuty výtahem do 6. patra.

5. dějství – denní místnost na 6. patře

Já: „Dobrý den, hledám Paní doktorku Ortopedku.“

Sestra: „Ta tady není.“

Já: „Před třemi minutami jsem s ní mluvil a řekla mi, ať sem za ní přijdu.“

Sestra: „Vážně? Zkuste to vedle na traumatologii.“

Já (sám k sobě v duchu – ano, na oddělení traumat se budu vzhledem k okolnostem cítit jako doma!)

6. dějství – denní místnost na traumatologii

Já: „Dobrý den, hledám Paní doktorku Ortopedku.“

Sestra: „Ta tady není.“

Já: „Před třemi minutami jsem s ní mluvil a řekla mi, ať sem za ní přijdu.“

Sestra: „No, teď tady byla, ale někam odešla. Ona se určitě objeví, počkejte si.“

Po cca 10 minutách bezvýsledného čekání přichází jakási mně zcela neznámá osoba ženského pohlaví.

Neznámá: „Vy čekáte na mě?“

Já: „Ne, na Paní doktorku Ortopedku.“

Neznámá: „Tak ta je na sedmém patře.“

Já: „Aha, ale říkala na šestém.“

Neznámá: „To ona asi říkala na oddělení ORT 6 a to je na 7. patře.“
(Miluji, když jsou věci uspořádané logicky.)

Odházím o patro výš, žádné další už naštěstí v budově není.

7. dějství – denní místnost na oddělení ORT 6 v 7. patře

Paní doktorka Ortopedka: „Vy jste snad oběhl celou nemocnici, ne?“

Já: „Ne, jen jsem čekal v 6. patře.“

PdO: „No ale přece jsem vám řekla, že jsem na ORT 6 a to je v patře sedmém!“

Já: „Jsem rád, že jsme se konečně našli.“

PdO: „Clexane vám musí předepsat obvodačka, protože když to udělám já a dostanete mrtvici, tak mě zavřou.“

Já: „Tak to nemáte na výběr, protože když mi to nepředepíšete, tak tu mrtvici z toho systému dostanu taky, takže to máte jedno. Mrtvici už nelze zabránit, hrajeme už jen o to, co jí způsobí, zda lék sám, nebo nemožnost ho legálně získat.“

PdO: „No tak teda jo.“

Vytiskne recept.

PdO směrem k sestře: „Dejte tam prosím razítko.“

Sestra: „Razítko tady nemáme.“

PdO: „A kde ho máme?“

Sestra: „No tady nikde.“

Já (v duchu k sobě: „Proboha nééééé, už to vypadá tak, ale tak nádherně a teď to zkrachuje na razítku. Jsem ochoten si to razítko nechat zajít vyrobit třeba na druhý konec světa!!“)

PdO: „No a jak to tedy vyřídíme?“

Sestra: „No jedině, že by si pán zašel na dispečink.“

Já: „Ano, zajdu kamkoli si budete přát!!!!“

8. dějství – dispečink

Přicházím vítězoslavně s receptem bez razítka. Sestra mě vřele uvítá a během asi 10 vteřin mi razítko na recept vtiskne. Dvě hodiny mého života došly svého naplnění, děkuji osudu.

Jen se bojím, že potřebuji nějaká antidepresiva. Nevíte někdo, kdo mi je může předepsat?

A pak že u nás není legrace.

R
ubrik

V

Z antikvariátních
banánovek

Vlastivědný
sborník okresu
litomyšlského,
poličského
a vysokomýtského
vycházel v letech
1925–1950 nákladem
redakčního sboru.

Sídlem redakce byla Litomyšl,
prvním šéfredaktorem byl okresní
školní inspektor František Mík.

Mučedník boje za svobodu

V Litbraších, vesnici mezi Benátkami a Trstenicí u Litomyšle, narodil se z českých rodičů 24. prosince 1899 Augustin Kmošek, který vychodiv německou školu litbrašskou, nezapomněl svého rodu. (Litbrachy nebyly vždycky vesnicí německou. Sestávaly ze dvou částí, Staré Litbrachy pod hradištěm, kde byl zemanský dvůr, byly

v 15. století úplně české. Nové, založené ve 13. století, měly velkou českou většinu. Dnes v Litbraších je silná česká menšina.)

Vyučil se mlynářským. V r. 1910 byl odveden a sloužil u 98. pěš. pluku ve Vys. Mýtě. Světové války zúčastnil se od počátku a již 24. prosince 1914 ocitnul se v ruském zajetí u Rieglic v Karpatech.

Ihned vstoupil do řad České Družiny a konal služby v ruské armádě jako rozvědk. V květnu 1915 byl poslán do zákopů na úseku gorlickém v Haliči, kdež v boji utrpěl zranění a upadl do „zpět-

Od Trstenické stezky

ného“ zajetí. Kmošek však prozrazen nebyl, poněvadž neovládal dosti ruský jazyk, vydával se za Ondřeje Boberova z Varšavy. Byl vyléčen a pracoval v Budapešti, později na silnici Bělehrad – Šabac a konečně poslán na práce do Slavonic.

Tehdy však zmocnila se ho touha po bratrích z Družiny. Neodolal a pokusil se o útěk. Byl však 1. srpna 1916 v lesích nedaleko Osijeka četnickou hlídkou chycen a předán soudu.

Od té chvíle počíná mužné hrdinství Kmoškovo.

Aug. Kmošek nesnaží se zakrýti svůj původ i své úmysly. Radostně dozrává svůj velezrádný čin a odmítá obhájcovu lest, která by mu jistě u soudu pomohla, kdyby ji použil. Hrdě a nebojácně jde vstříc smrti, jež ho potom nemůže minouti. Rozsudek zněl: trest smrti provazem, jako jediná milost prokázána mu byla záměna v smrt „prachem a olovem“. Popraven v Záhřebu pro velezradu 12. srpna 1916.

Bagounáři

Asi do r. 1885 byl k nám přiháněn odrostlý vepřový dobytek z Uher, něco ze Slezska a něco z Polska. Uherskému dobytku se říkalo bagouni, tomu ostatnímu podle země, ze které přihnání, slezáci a poláci. Bagouni byli oblíbenější, protože rychleji na sebe brali, t. j. tučněli, po porážce dali hodně slaniny a vnitřního sádla, avšak méně masa, obráceně bylo u slezáků a poláků.

Prodavačům bagounů říkalo se u nás honáci aneb bagounáři, ti však vepře v uvedených zemích přímo sami nenakupovali, nýbrž odebírali je od velkobagounářů ve stádech po padesáti i více kusů, jež pak honili po obcích a prodávali rolníkům.

Bagounáři měli své rayony, jež pečlivě střežili před vniknutím do nich jinému, a to s takovým úspěchem, že po celá desetiletí uchovali si svůj rayon „čistý“.

Prodej dál se na úvěr pololetní aneb kratší, platívalo se kolem sv. Václava aneb až po Novém roce, podle toho v kterém čase se stal kup. Pošel-li kus do určité doby, neplatilo se nic.

Nejlepší obchody bagounáři mívali v době ovesných žní, kdy letní parna přestávají, vítr fouká ze strnisek a nebezpečí nemoci se zmenšuje. Kdo mohl, koupil dva bagouny, vykrmil je, jednoho zabíjel pro domácí spotřebu a druhého prodal řezníku, z utrženého obnosu zaplatil oba bagouny a ještě mu zbylo. Ovšem, museli se vy-

dařit, což se pravidelně stávalo, neboť hospodyně je pečlivě ošetřovala a dobře krmila, slaniny na dlaň tlusté byly její pýchou.

Honáci byli lidé vejřeční, uměli své zboží vychváliti, byli také špásovní, jenže jejich špásy šly někdy až za mez slušnosti, říkalo se o nich, že mají nevymáchanou hubu., leč podvodníků mezi nimi nebývalo. Drsnost, případně frivolnost snesla se jakžtakž, avšak nepoctivost nikdy.

Do obce přiháněli své stádo hlučně. Měli krátké karabáče s nápletkou z jemné příze aneb z hedvábí a těmi „umělecky“ a rychle práskali, takže rána stíhala ránu a téměř každá byla jiného tónu. Činili krátké přestávky, buď náhle, aneb dvěma či třemi ranami časově ukončené. Práskali v obci cestou až na návěs, kde stanuli. Práskáním svolávali kupce i diváky, o něž nebyla nikdy nouze. A než se kupci sešli, bagouni nerušeně pracovali na návsi, rozryli ji dokonale svými rypáky, o srovnání nepostarali se ani oni, ani bagounář, ani místní občané, práci tu svorně odkázali Pánubohu.

Platba dala se buď u honáka, aneb on sám přišel do obce pro peníze a pak odcházel furiantsky s napěchovanou šrajtoflí v šose.

Nápisy na staveních

„Bůh jest pánem v tomto domu
hospodář šafářem jest.“

(Telecí č. 126)

„Ó Hospodine, Tys nám pomáhal, pomoz i nadále
aby to sloužilo k tvé cti a chvále!
Bychom tě v tom příbytku chválili neustále.“

(Šír. Důl č. 8)

„Letha Panie 1671 vyzdviženo jest toto stavení s nákladem slovutného muže Mattege Zyssky skrz mistra Wáclawa Krounského.“

(Bystré č. 223)

„Tento mlýn jest vyzdvižen a vystavěn nákladem počestného mládence Jana Janko 1804. Oddává ten mlýn hospodář pod ochranu Pána Boha všemohoucího. Ten rok bylo draho. Míra žita 5 R. Pšenice za 7 R. Libra masa 20 R. Maloval Jan Boháč, mistr.“

(Pustá Rybná)

Obrazná řeč našich venkovanů

Venkovan, zejména zemědělec, rád užívá v řeči své obrazů a přirovnání. Nenamáhá se opisy pojmů a jmen, mluví-li v obrazech o člověku, nebo srovnávali jeho povahu. Nebývá jeho řeč jemně strojená, ba silnými výrazy zdá se drsnou.

Slovem *kočka* jest míněn člověk úlisný a falešný, *koťe* = dívka v rozpuku, *kocour* = nevrlý, *lev* = udatný, *vůl* a *osel* = hloupý, *mezek* = pracovitý a přitom hloupý, *prase* = nečistý, nenasytný, *svině* = špinavý i zvrhlý, *vepř* = žravý a nemravný člověk.

Thoř znamená zloděje a smrděcha, *vlk* hladovce, *kobylna* a *velbloud* hrubě urostlé a méně vzhledné lidi, *beran* neústupníka, *vejr* podivína, samotáře, *sup* necitu, *krocán* zlostníka k rvačkám náchylného, týž význam má i slovo *křeček*, avšak ve vystupňovaném významu. *Sysel* označuje hrabivce a samotáře, *špaček* hádala, mluvku, malého zloděje a šprýmaře, *kos* rozumného, *koroptvička* nezkušenou dívku, *kvočna* klevetnici, *ježek* rozcuchance, *koník* nedospělého.

Bodlák je obstárý, mrzutý muž, *stalistá růže* dospělá starší panna a žena, *křen* a *šťovík* zlostný uštěpačný, *došek* tělem slabý člověk, také na zdraví zchátralý.

Sláma a *bláto* znamenají netečné, loudavé, nerozhodné, *kopřiva* bystrost, zlost, potměšilost, *brčál* zimou zkřehlý, *semenec* peníze, jídlo, úplatek, *babí hněv* dudlavou, nevrlou stařenu neb i ženu, *sopka* vznětlivost, *shnilá hruška* slabocha, *hora* výšku, *moře* šířku, *tlouk* a *hromotluk* rváče, *řepa* velikou hlavu, *kapr* lenivce, *štika* hbitého, ale i uštěpačného posměváčka.

Kometa = nápadně ustrojená žena, *ocásek* = dobrovolný aneb placený průvodce, *hejl* = hloupý člověk, *samec* = srdnatý muž, *koudel*, *motyka*, *vařečka* = nesamostatní, pozvolní, slabí lidé, v témže smyslu užívá se slov *nadivajna*, *boží dárek*, *omáčka*, *buchta*. *Vařbuchta* = sprosták, hlupák, česnek = starý mládenec, *mátonoha* = neohrabaný, *ventruba* (*pontruba*) = roztrušovač pomluv.

Zabijačky

Obyčejně zabíjíval některý soused, který se trochu v řeznictví vyznal, ale v dobré polovině statků zabíjeli sami. „Nemusí každéj

vědět, jaký sme to prasátko meli. Sami si to uděláme a sami sníme.“

Konečně prasátko visí a vykuchá se. Na tuto práci jsou děti velice zvědavý a nedočkavý. Těší se, že dostanou měchýř. Už včera sháněly do něho hrách. Jak v nafouknutém a usušeném měchýři hrášková zrna pěkně hrčí, jak teplem ke stropu na niti měchýř stoupá. I k jinému je takový měchýř dětem dobrý. Pomocí měchýře nebo lépe dvou, se to plave ve vodě!

Střevo perou se velice pečlivě: buď již čisté ve sněhu se solí se vydrhnou, nebo se perou „na čisto“ v potoce. Zatím uvaří doma hospodyně hlav s krkem, srdcem, játry, ledvinkou a ouškem. Na „obvar“ s křenem těší se každý. Po obědě dělají jitrnice a jelita. Potom posílají výslužky. Na pana řídícího učitele a pane faráře se dříve nikdy nezapomnělo. Ti okusili jitrnic skorem z každého statku. Posílalo se: hrnec krvavé polévky zakrytý miskou. Na ní byla polovina jitrnicového a polovina krup. Nejhořeji položeny byly jitrnice, dvě tři jelita a kousek sádla nebo slaniny. Vše bylo zavázáno v čistém barevném ubrousku. Chalupníkům a podruhům posílala se pouze polévka, mísa krup a trochu jitrnicového. Byla-li polévka řídká, hubovali podruzi: „To si v ní taky řezník jenom ruce umyl.“

Nejlepší kousky masa z prasete naloží se do kádě nebo škopku, důkladně nasolí a čas – nejméně 14 dní – nechají uležeti. Pak je podomácku udí v komíně. Uzené maso vydrží dlouho do léta – „když se pomalu jí.“

Zažehnávání a zaříkávání

Ve vsi Křižánkách u Svratky byl před léty občan, jménem Nikl a ten uměl zažehnávat u dobytka boule, nádory, jak se říkalo „nální“ a „návní“ kost. Když přišel do chléva, vytáhl z malé škatulky, kterou stále no-

Dvůr typu litomyšlského s rázovitou stodolou, vlevo s podstáji, vpravo se zadní částí velkého krytu, prostřed louž.

sil u sebe „hromový kamínek“ a tím kamínkem třel bolavé místo a při tom říkal:

Znamení, znamení, přestaň růsti,
jako přestal růsti písek a kamení
od Krista Pána narození, až do jeho umučení.
Já tě zažehnávám na hory, na doly
tam ti to neškodí,
tady nemáš žádnýho bydlení.
A víckrát se nepřibližuj k našemu chlívu
ani k našemu stavení.

Za to byl Nikl vždycky pořádně zaplacen a pohoštěn.

I nemoci lidské se různým způsobem zažehnávaly. Byl-li někdo postižen padoucníci, měla k němu přijít v tu chvíli, kdy nemoc na něho přišla, mladá dívka – panna a s toho nemocného stáhnout košili přes hlavu.

O půlnoci měli ji pak zanést na křižovatku, kde se křižují cesty na všechny čtyři světové strany. Tam ji měla zahodit a říkat:

Přileť dravče od jihu,
vezmi si tu košilu,
roztrhej ji na „vonuce“,
ať ta nemoc roznese se
k západu a k východu
a také k severu,
ať tam přimrzne u ledu.

Potom měla třikrát zvolat jméno toho nemocného.

Silák Pachtá

Bydlel u Tří Kocourů v čísle 93 (dnes majetek p. Frant. Capouška), kde byl tehdy hostinec. Pachtá, vyučený řezník, sekal maso, ale na černo, daní neplatil.

Dosud v tom kamení jsou v kamenici železné kruhy, na něž se asi věšelo maso.

Jednou řezníci z Litomyšle úmyslně vypravili se s vozíkem k Pachtovi, maso mu zabavili a nakládali na vozík. Pachtá byl

právě v Újezdci u Sedláčků (dnes u Fílů) v hospodě. Vtom vyřizuje mu posel vyslaný jeho otcem, co se doma děje. Pachtá přiběhl do chalupy, uchopil kopáč a zaútočil jím tak vydatně proti řezníkům, že tito uznali za nejvhodnější složit maso zpátky do krámu.

Ale věc měla dohru jinde. Jako rušitel pořádku volán do Litomyšle a od vrchnosti odsouzen k 25 ranám. Rozsudku se podrobil.

Když padla první, jak byl obrácen obličejem k zemi, ulomil nohu lavice a vrhl se na drába a všechny diváky, takže místnost byla za okamžik vyprázdněna. Zůstal tu jediný pan vrchní. Toho uchopil Pachtá za krk. „A teď mi odpřisáhneš, že mne necháš na pokoji, sic tě vyhodím oknem,“ křičel Pachtá a přirazil p. vrchního k otevřenému oknu. Ten v beznadějném ostavení zachoval se dle jeho přání a Pachtá sekal maso klidně dál až do smrti.

Kterak se nám posmívají:
Cák a cák jsou dva cáky,
cák bysme si necákli,
dyť sme vod Litomyšle.

Připravil
Michal Šanda

Na pana řídícího
učitele a pane faráře
se dříve nikdy
nezapomnělo. Ti
okusili jitrnic skorem
z každého statku.
Posílalo se: hrnec
krvavé polévky zakrytý
miskou. Na ní byla
polovina jitrnicového
a polovina krup.
Nejhořeji položeny byly
jitrnice, dvě tři jelita
a kousek sádla nebo
slaniny.

Zadní část velkého krytu s maštalí a chlévy pro dobytek a zábřeží před nimi, ve středu podstáj s hůrou.

R

Liszt

a Wagner...

ubri

v Piešťanech

1.

Přemýšlíváte někdy
o zrození Tragédie
z Ducha Hudby?

2.

Ano.

3.

Obvykle
u Lucky
Vondráčkové.

R

ubrik

y

Bohatou
patafyzickou
tradici, kterou
česká literatura
oplývá, je třeba
doplnit její duchovní
sestrou, literaturou
patapsychickou.
Podobné zákonitosti,
resp. jejich popření,

Mojše Flekstein

Lesbar

Šel jsem do lesa. V lese byly stromy. Co jiného lze také od lesa očekávat, než že v něm budou stromy. Rozhodně se nedá počítat s tím, že v lese bude drogerie nebo bar.

Vstoupil jsem do baru co byl hned vedle drogerie. U pultu seděl – no, však víte kdo. Rukou mi ukázal, ať si sednu vedle něj. Vyšplhal jsem se na vysokou barovou stoličku a objednal si zázvorový tonik. Mám rád zázvorový tonik. Nemám rád lesní bary, takže sotva jen jsem se vydrápal na tu vysokou barovou stoličku, už jsem si kladl otázku, proč jen jsem do toho lesa lez? Přece jen coby městský člověk, k přírodě mě to nějak extra zvlášť netáhne, mám rád prostředí kaváren, zvlášť těch literárních. Ještě tak rozeznám borovici od smrku, ale s jedlí by to už byl problém.

„Tak co, jak to de?“ snažil se pan kolega zavést rozhovor, ovšem kdepak, jsem od přirození nemluva, slovo aby ze mě páčil heverem, a pak taky jeden nikdy neví, s kým má zrovna tu čest a ono by se to taky nemuselo vyplatit pouštět si hubu jen tak na špacír. Obzvlášť v dnešní době, kdy si každý může říkat, kde

Paralelní literatura 19 – Patapsychická próza

jimiž patafyzická literatura destruuje
fyzický svět hmoty, písma a smyslu,
aplikuje patapsychické písemnictví na
svět ducha, duše a záduší.

chce, co chce a nic se mu dohromady dva-
krát nestane. Po prezidentovi házejí vajíčka,
rajčata a snaží se na něj spáchat atentát pla-
stovými kuličkami. To jsme to dopracovali,
že, pane kolego? Podívejte se třeba na mě.
V pionýru jsem nebyl, v SSM taky ne a u ko-
munistů už tuplem ne. Celej život jsem ma-
kal ve fabrice a co z toho mám? Zdraví v pr-
deli a kdo mi co za to dá? Každý čtyři roky
chodím k volbám a je to pořád stejný. A co
vy tady tak v lese, sám? Na houby je ještě
brzo.

To byste nevěřil, odpověděl pan kolega
a zadumaně si prohlížel dno prázdné skle-
nice. Šel jsem do baru a najednou koukám
a jsem v lese. Všude samé stromy, sem tam
nějaká ta skála. Kdepak houby, s těma na
mě nechodte, v těch já se nevyznám. Člověk
by myslel, že se mu něco takového nemůže
stát a najednou tu máš! Nějaký volby, to vů-
bec neřeším.

Máte recht! Já na takový věci taky ne-
jsem, rodiče mě odmalička vychovávali ke
skromnosti.

Pod zakrslým ohnutým smrčkem o se-
be sduťm bouchnutím narazily dvě hlavy.

„Ten je můj!“

„Ne! Já ho viděl první!“

V lesním šeru se kmitly záblesky čepelí
houbařských nožíků.

Vidíte to? A teď tu máme ke všem ještě
mord! Jak dneska zapnete televizi a tak po-
řád je to jen samá vražda a vražda, nic jiný-
ho. Kdo se má na to koukat.

Jó, jak se do lesa volá, tak se z lesa ozý-
vá.

Andrea Snítalá

Vesmír smrt – vesmrt smír

Vletěla jsem do dlouhého temného tunelu. Tunelu. Letěla jsem. Na
konci bylo zářivé světlo. Zářivé bytosti v zářivém světle vítaly mě
září. Vítala mě má zářivá zemřelá sestra. Vítal mě můj zářivý zem-
řelý strýc. Vítali mě mí zářiví zemřelí přátelé. Vítala mě má zářivá
zemřelá babička. Vítal mě můj zářivý zemřelý pes. „To je jen klinic-
ká smrt,“ řekl mi nějaký klinický zmrď, „teď přijde opravdová.“ Vle-
těla jsem do dlouhého zářivého tunelu. Tunelu. Letěla jsem. Na kon-
ci bylo temné nic.

Třetí oko

Nad čelem mi vyrašilo třetí kokot. Vidím jím přímo do buše svých
bližních. Do nitra jejich blitosti, kde se mísí Bobro se Šlem, Ping
a Pong. Každého muže obklopuje záření, fialová haura, každou že-
nu červená caura. Tento dar umožňuje mi předpovídat mrdoucnost.
Má síla je však vykoupěna odříháním a pokakáním. Kdykoliv třetí
kokot říká mi „vejdi v toto místo“, sklopím hlavu a poslechnu. Fuj,
to je ale celé ulepené, zdá se mi. Nečtěte to, nečtěte to, nečtěte to.

Bohumil Kundera

(nevlastní bratr Milana Hrabala)

Malý muž

Malý muž až do svých třiačtyřiceti let věřil, že je dítě. Líbilo se mu
být dítětem, neboť mohl zdarma jezdit veřejnou dopravou. Až jed-
nou dospěl.

Malý muž jel tramvají a tu uviděl nohu. Viděl ji tak zblízka, až
kvůli ní přehlédl druhou nohu. Malý muž se do nohy zamiloval.

Čím menší je zamilovaný muž, tím větší je jeho láska. Malý
muž od té chvíle následoval nohu, kamkoliv se vrtla. Noha se ně-
kam vrtla často, neboť nosila jehlový podpatek a ten má na měk-
kém podloží tendenci vytvářet vrty.

V jednom z vrtů u benzínové pumpy objevila se ropa. Malý muž, domnívaje se, že zbohatne a požádá nohu o ruku, obestavil vrt plotem a vyhlásil jej za svůj claim. Pak přišel pumpař, nabral podloží, ropu i claim na lopatu a vyhodil ho do popelnice.

Tak skončil sen malého muže o tom, že se stane malým velkým mužem.

Milena Běsná

Rodinné dialogy

• • •

- Kdo zítra vyzvedne děti?
- Myslela jsem, že ty.
- Krávo neschopná.

• • •

- Uděláme si hezký večer?
- Ne.

• • •

- Proč pořád strkáš ty igeliťáky do skříně?
- Protože tam patří.
- Tak už je tam laskavě nestrkej.

• • •

- Nelíbí se mi, jak žijeme. Jak to u nás funguje, jak spolu mluvíme, jak se nedokážeme shodnout.
- No a co?

• • •

- Miluješ mě ještě?
- Ano. Jinak bych ti musel urvat hlavu a narvat ti ji do prdele.

Vilém Záhada

Drobt

• • •

Manželka mě poslala pro mlíko. Já mlíko nepiju, protože mlíko je pro lidskej organizmus zabiják. Mlíko by měly pít jen děti do tří let. Od tří let už šlus. Manželka mlíko pije pravidelně. Říkám jí: víš, že tě to zabijí? Dovedeš si představit, jakej záhul dáváš svému organismu? Jak musí bejt celej zahleněnej? No fuj, hnus! Tak proč ten zabiják do sebe leješ? Protože mi chutná, odpovídá má žena a před mejma očima si nalejvá mlíko do sklenice a labužnický pije. Víš co? Říkám jí, to si zrovna sežeň pistoli nebo skoč z okna, ať se ušetříš trápení.

Krámm je plnej lidí. Všichni kupujou mlíko. Některý se už sotva ploužej, poněvadž jejich organismus je plnej mléčného sajrajtu a ucpává jim všelijaký trubky v těle a nemůžou dejchat, jak maj zahleněný průdušky, zastavujou se, opíraj se o své hole a snažej se popadnout dech, aby se doplazili se svým mlíkem v košíku k pokladně. Takhle ty nebožáky zabijí mléčná lobby. Kam se hrabou cigára! Jedna pornoherečka říkala, že kolikrát při natáčení, když tomu herci ne a ne to vystříknout, tak používali jesenku. Ve filmu se to pak střihlo, v jednu chvíli nic a ve druhý chvíli plná pusa jesenky. Což o to, jesenku teda ještě jo, ale mlíko, to ani za nic.

• • •

Všude se to teď hemží těmahle hipsterama. Všichni nosej plnovous, jako by je právě čekal brannej odvod do muslimskýho státu, všichni nosej žlutý úzký klahoty, přesně takový, jaký nosil Neználek, ještě ten jeho suprovej modrej klobouk jim schází, ale klobouk ten ne, ten nosit nemůžou, poněvadž by jim nebyl vidět jejich suprovej hipsterkej účes.

Mám plešku a do úzkých žlutých gati se nenarvu. Věřte nebo nevěřte, podařilo se mi sehnat Neználkův modrej klobouk! Nedařím teď bez něj ani ránu. Pleška pod nim zmizí a když mě v něm někdo vidí, tak absenci žlutých kalhot neřeší. Pořídil jsem si i oranžovou košili a zelenou kravatu, no prostě lautr Neználek. Jen ty vousy mi rostou pomalu. Navštěvují teď různý podniky, kde se scházejí tihle hipsteři a naparuju se se svým kloboukem. Všichni čuměj. Jsem největší. Pomalu upíjím svůj drink a pokyvují hlavou. Nesmím pokyvnout moc, aby mi klobouk nespadl.

• • •

Jeden významnej literární kritik psal v jednom významnym literárním časopisu, že se dneska vydává hrozně moc literatury. Prakticky si dneska může kdo chce vydat co chce. A že on si pro sebe dělí spisovatele na amatéry a profesionály. Blíž se k tomu nevyjádřil. K těm amatérům a profesionálům. Tak mě zajímalo, jestli ta záplava literatury nějak může škodit lidstvu a došel jsem k závěru, že ne.

Jeden významnej sociolog psal v jednom významnym sociologickym časopisu, že se dneska hrozně moc blbců. Prakticky může bejt blbej kdo chce jak chce. Jsou blbci amatéři a blbci profesionálové. Blbci amatéři, u těch je to jasný, blbci profíci jsou vychcandírové a berou za svojí blbost těžký prachy. Amatéři jim záviděj. Může ta přesila blbců nějak škodit lidské společnosti? No jasně, že může. A jak!

• • •

Pod nosem mu rašil pubertální knírek. Ruku s diktafonem jí vrazil před obličej a začal chrlit otázku:

„Jaký máte názor...“

Lekla se a trochu ucukla hlavou, on se mírně začervenál. Novinářský elév, pomyslela si, další hovínko do novinářské žumpy.

Zkusil to znovu, pomaleji: „Jaký máte názor na...“

„Nemám názor“ nenechala ho dopovědět otázku.

„Cože?“ Zatvářil se trochu vyjeveně. „Vy nemáte...?“

„Ne, nemám.“

„Ale jak potom můžete, když nemáte?“ snažil se v tom vyznat. Evidentně se mu to nedařilo.

„No prostě nemám. Copak je to nějaká povinnost nebo co? Já názory jednoduše nemám. K čemu názory? No, řekněte, zajímají snad někoho ty VAŠE názory?“

„Mně se nikdo na ty moje zatím...“

„Tak vidíte. A co mně je do něčích názorů? Mě prostě nezajímají. Ať si je každé nechá pro sebe.“

„Ale co třeba válka na Ukrajině?“ nenechal se odbýt a dál se snažil statečně hájit pozice.

„A co je s ní?“

„No, na ní taky nemáte žádný názor?“

„Ne. Nemám. Nejsem na Ukrajině, jsem tady, s váma, stojím na tomhle náměstí a marním tu svůj čas, místo toho abych šla domů vařit večeři.“

„A co budete vařit dobrého?“ zeptal se přídrzle.

„Co je vám po...“ zarazila se a usmála. „Chtěla jsem si udělat špagety se slaninou a parmezánem, jenže jak se znám, tak stejně skončím u suchýho rohliku se salámem a abych neměla výčitky, tak si navrch dám jabko.“

„Jé, jabka ty mám rád a špagety, ty přímo miluju.“

„A nechtěl byste mi s těma špagetama pomoci?“

„No jasně, rád, jen ještě skočím tady vedle do krámu a koupil bych víno, červený, špagety bez vína, to přece nejde.“

„Skvělej nápad“ řekla.

Vydali se ztemnělou uličkou směrem k jejímu domovu. Když dojedli a dopili, tak na to hupsli. Úplně bez názoru.

Jeden významnej literární kritik psal v jednom významnym literárním časopisu, že se dneska vydává hrozně moc literatury. Prakticky si dneska může kdo chce vydat co chce. A že on si pro sebe dělí spisovatele na amatéry a profesionály. Blíž se k tomu nevyjádřil. K těm amatérům a profesionálům. Tak mě zajímalo, jestli ta záplava literatury nějak může škodit lidstvu a došel jsem k závěru, že ne.

Postřehy

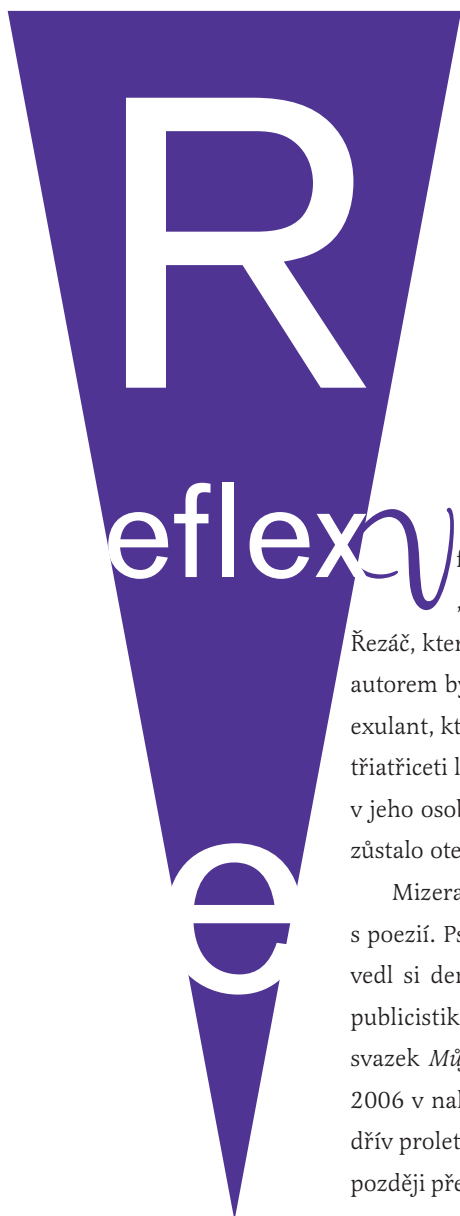
Někde za Truchlovem

**Hledá se někdo,
kdo myslí. Našli se
jen ti, kteří
nemyslí.**

V návaznosti na rozhovor s literární kritičkou Evou Klíčovou *Hledá se někdo, kdo myslí*, který vyšel v Novinkách. cz, bych rád poznamenal, že věc se zdaleka netýká jen absence myšlenek v české literatuře. Jde především o to, že autoři, literární hvězdy, živé, či mrtvé, jejichž texty jsou myšlenkoprázdné, jsou těžce přeceňováni a uměle blahorečeni, a přitom když se člověk snaží začíst do jejich textů, tak umře nudou už na třetí stránce. Jak se potom mají objevit nové myšlenky, když nad romány literárních hvězd, literární kritici uslintávají blahem a staví je na ten nejvyšší piedestal? Vše, co je pod ním, zůstává přitom hluboko pod jejich rozlišovací schopnosti a možnosti. Jak poznamenává Eva Klíčová: „geniální kritici nevyrostou na průměrných či podprůměrných dílech“. U nás se díky „geniálním“ literárním kritikům rodí z průměrných či podprůměrných děl „geniální“ autoři.

Petr Čech mi říkal, že si pořídil sbírku Zbyňka Fišera *Tam někde za Truchlovem*. Přečetl ji a vůbec, ale vůbec ho nezaujala. Není v tom vůbec nic, říkal, tak jsem ji zahodil. Viděl jsem, jak knížka letěla do koše, tak jsem ji vyhrabal. To není možné, říkal jsem si, aby ve sbírce nebyla alespoň jedna jediná dobrá báseň. Poctivě jsem ji celou přelouskal. No, nevím. Sbíрка se mi jeví dost nesourodá, na můj vkus je tam fůra folkloristického smetí: *Na holém vrchu jeřábek.../Makůvčí seté do řádek.../* ještě tam chybí už jen půněbí a tumáš: strana 31 – *...jikry tvé slané roztát v půněbí*, nebo třeba verš v básni *Pojď ke mně blíž – ...přidej vábníčku mého bolu*. To teda vážně nemusím. Na druhou stranu je sbírka plná básní, z kterých cáká krev, ty zdaleka nejsou špatné, z čehož je patrné, že Čech básním moc nerozumí. On je přece jenom spíš na ty bící. Ale přece jen Čecha chápu, ne každému se chce patlat v těch rustikálních srágorách. Nehledě k tomu, že Chlíbec teda to rustikálno podává mnohem lépe. Vzpomněl jsem si na citát z Lakatošových *Kapitalistických básní* (Jan Kubiček je můj oblíbený autor): *My do toho chčijem a blijem a v Brně z toho dělaj poezii*. Když se chystal hrát náš národák, položil jsem sbírku v šatně na stůl, schválně, co bude. Jé hele, co to je? Můžu si to pučit? Chytil se hned Milan Baroš. Tomu se sbírka určitě bude líbit.

Ladislav Vizek,
fotbalový expert

Otta Mizera

(1919–1952): Grafika, obrazy

Reflex

únoru 1946 proběhla v Praze, v Kabinetu grafického umění v Spálené 53, výstava s názvem „Monotypy, suché jehly a lepty“. Zahájil ji Jan Řezáč, který dále představil autora textem v katalogu. Tím autorem byl Otta Mizera, spisovatel, výtvarník, poválečný exulant, který zemřel nejspíš v říjnu 1952 v Paříži ve svých třiatřiceti letech. To „nejspíš“ je pro Mizeru typické: leccos v jeho osobní historii je dodnes nejasné, leccos v jeho díle zůstalo otevřené, mnohé se nenašlo, mnohé se ztratilo.

Mizera začínal kolem svých šestnácti sedmnácti let s poezií. Psal ale postupně všechno: básně, prózu, drama, vedl si deník, účastnil se anket, vyzkoušel si výtvarnou publicistiku, esejistiku, překládal. Co se dochovalo, shrnul svazek *Můj mozek ve skleněné krychli*, který vyšel v roce 2006 v nakladatelství Concordia. Mizeru přitahovala nejdřív proletářská poezie, psal na sociální a milostnou notu, později převládl vliv surrealismu. Dá se mluvit skoro o fascinaci. Mizera nadšeně přečetl Bretonovy Spojité nádoby, znal se s Teigem, účastnil se legendárních sborníků *Roztrhané panenky* (1942), *Ochranné prostředky* (1944), *A zatím co válka* (1946). Už koncem války ale přišlo střízlivění: český surrealismus přišel Mizerovi příliš ideologický, zahleděný do sebe, do své slavné minulosti. Do dalších let si

z něj odnesl vlastně jedině: nárok na absolutní svobodu v životě i v díle.

Po definitivním odchodu do Paříže v roce 1947 už Mizera v literatuře nepokračoval, rostl jeho zájem o výtvarné vyjádření. Jako malíř a grafik byl aktivní zhruba dekádu. Pokud bylo jeho slovesné dílo různorodé a výrazově proměnlivé, pak Mizerovy výtvarné práce mají jasný kořen – pozdní kubismus, respektive postkubismus Pabla Picassa v kombinaci s domácí odrudou imaginativního umění, které proklamoval Jan Řezáč, s takzvaným monstrualismem. Mizerovy kresby, jeho monotypy a suché jehly vznikaly rychle, nervně, místy skoro bezohledně, drží se obrysové linky, jejich tématem jsou figury, hlavy, ale i typická zátiší. Malby pak s grafikou kontrastují nejen sytou barevností, ale i značnou robustností, těžkostí až jistou těžkopádností. Mluvíme ale o vybraných kusech, o torzu, které zbylo.

Otta Mizera vystavoval za svého života samostatně dvakrát: jednou v Praze, jak zmíněno, jednou v Paříži v roce 1951. Po smrti se pak dočkal ještě do třetice: v roce 1997 v komorním prostředí antikvariátu v Cimburkově ulici na Žižkově. Na vernisáži promluvil znovu Jan Řezáč. Po půlstoletí vzdal hold dávno mrtvému příteli, který jaksí nikdy nikam nepasoval, nikde nebyl doma – jehož osud byl vlastně typicky romantický. Čtvrtou připomínkou Mizerova díla je výstava, na kterou zveme.

Vernisáž, na niž otiskujeme pozvánku, už proběhla. Výstava je však k vidění až do 17. dubna.

GALERIE

v Lazarské ul. č. 7, 110 00 Praha 1

si Vás dovoluje pozvat na přátelské setkání u příležitosti vernisáže výstavy:

OTTA MIZERA (1919 - 1952)
grafika, obrazy

v pondělí 23. března 2015 v 18.00 hodin
výstavu uvede Mgr. Radim Kopáč

Na setkání s Vámi se těší Lukešovi

Radim Kopáč

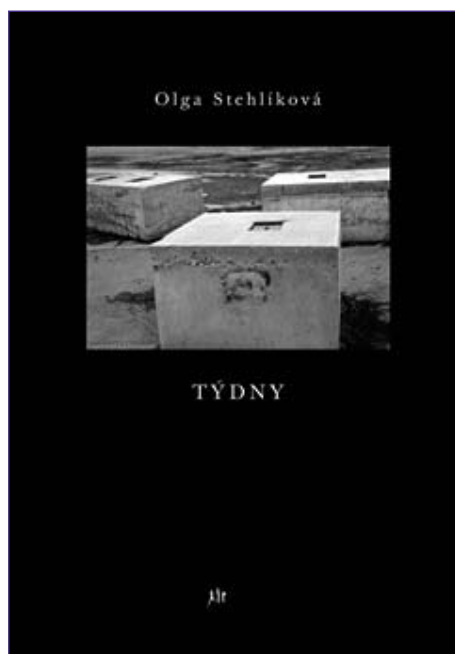
R
eflex

Minirece

Petr Hruška: Auta vjíždějí do lodí. Brno, Host 2007

Vždycky si říkám, že mě ty zarputile smutné odlitky okamžiků budou nudit, a vždycky mě překvapí, že nenudí. Pokud malířská zátiší konzervují výsek proměnlivého prostoru, Hruškova slovní zátiší lapají chvíli proměnlivého času. Ne ale statickou. Živou. Jako by se pořád chvěla, jako by do ní šlo vstoupit. Podivuhodná technika.

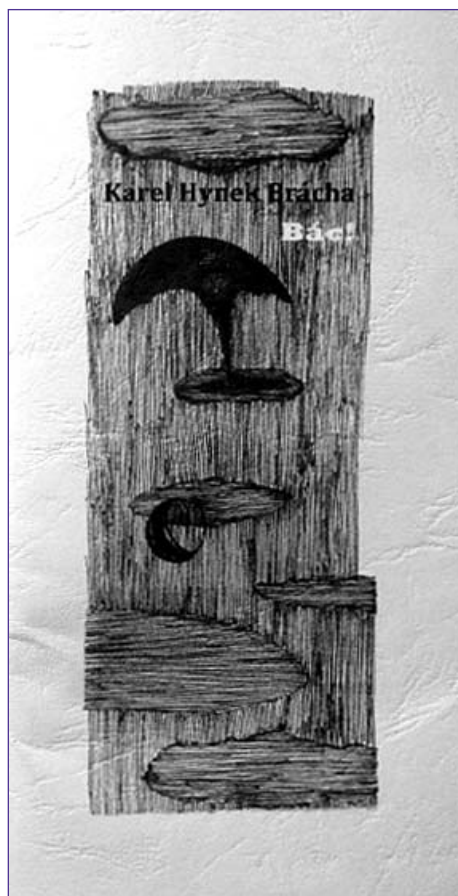
Stehlíková, Olga: Týdny. Praha – Podlesí, Dauphin 2014

Dobrého básníka aby jeden pohledal, ale básničky jako by pršely. Chvilku se mi zdálo, že bych mohl poetiku Olgy Stehlíkové srovnávat s Boženou Správcovou, nicméně bylo by to mimo. Správcová je tělesnější, smyslovější, Stehlíková víc útočí na hlavu. Má smysl pro kompozici textu i sbírky (není-li to zásluha redakce nakladatelství) a – víte co, už se mi nechce žvanit o něčem, co je nejlepší si vlastnoočně přečíst. Tak šup.

Macura, Ondřej: SklO. Brno, Host 2013

Ondřej Macura má dar zvláštní, umanuté, sebeironické, ale netriviální imaginace, který sbírku za sbírkou prohlubuje. Jeho texty chrastí zařatým, skoro nelítostným odstupem, sklo v nové sbírce není jenom motiv a název, ale skoro jako by bylo i symbolem materiálu stojícího mezi autorem a světem. Vidím všechno, komentuju to, ale neponořím se do toho. A naopak, co se děje ve mně, to vy pozorujte jenom přes tvrdou, křehkou, průhlednou stěnu. Ze Skla se mi líbila hlavně poslední část, ale obecně je Macura básník s jednou z nejukotvenějších a nejcharakterističtějších poetik u nás. Zvláštní ovoce v každém kousku. Sbírkou je navíc krásně vypravená.

Karel Hynek Brácha: Báb. Plzeň, Pro libris 2013

Už tím názvem a pseudonymem autora je ta knížka skvělá. Jazykově obžerná parafráze Máje, která si zvolí za své téma heydrichiádového zrádce Karla Čurdu, potěší mysl iroonií a ucho hostinou zvukomalebností. Jde samozřejmě o hříčku, ale schopnost věnovat hříčce tolik znalého úsilí ji pozvedá mezi hříčkami do prvních pater. Autor, jehož pravděpodobně dobře zná básník Milan Šedivý, si zaslouží obdiv.

Sharon Oldsová: Papežův penis a jiné básně. Přeložili Milan Děžinský a Yveta Shanfeldová. Brno, Host 2014

Skoro každá recenze na tuhle knížku se věnuje jejímu názvu a pokládá ho za zbytečně bulvární. A víte co? Mně se líbí. Byl jedním z důvodů, proč jsem si tu sbírku koupil. Druhý důvod byl, že jsem někde četl ukázky a už ty byly skvělé. Mnohem drsnější, přímější, drásavější, do větší hloubky zraňující, než se poslední dobou komu povedlo u nás. Takže vám sem dám taky ukázky. Aby bylo jasno.

Nenarození

*Někdy téměř vidím kolem našich hlav,
jako mušky v létě okolo pouličních lamp,
děti, které jsme mohli mít,
jen pablesky.*

*Někdy cítím, jak čekají, dřímají
někde v předsíni – lokajové, na půl ucha
naslouchají, zda na ně zazvoní.*

*Někdy je vidám ležet jak milostné dopisy
v Úřadě pro nedoručitelnou poštu.*

*A někdy, třeba dnes v noci, v černém
jasnozření, cítím jen jedno z nich,
jak stojí na kraji mořského útesu.
V temnotě ke mně zoufale
natahuje ruce.*

Pohřešovaný

*Vždycky když jedeme autobusem,
syn si prohlíží fotku pohřešovaného kluka.
Dívá se na ni jak do zrcátka - vlasy
slámově hnědé, světlá pleť,
modré oči, ocelově modré tenisky
se zlatým žíháním. Až na to, že
tenhle kluk je malý, je mu jen šest a půl,
je ve věku, kdy se mu může něco stát,
kdy si musí dávat pozor, a našemu synkovi je sedm,
už je skoro velký – a kdyby
se jim podařilo toho ztraceného najít a přivést ho sem
k autobusu a postavit vedle něho,
byl by o hodně vyšší. Přidrží se tyče
a zrovna tohle si přeje, lepenka na plakátu
se mu leskne nad hlavou, uprostřed se
odlepuje a její cípky se už
svinují: Když synka večer ukládám spát,
drží se mě pevně za ruku
a říká, že tomu klukovi se určitě nic nestalo,
že se nemusíme bát, jen doufá,
že ho krmí tím, co mu chutná,
žádnými starými zbytky, ale jídlem,
které má nejradši, na které je zvyklý.*

Štefan Švec

Časopis host vyhlašuje VII. ročník básnické soutěže

Brněnská sedmikraska

Tentokrát na téma „Brno v noci“

Oslavme poezií čarovné brněnské noci! Zúčastněte se literární soutěže s vlastní básní, kterou můžete zaslat do 31. května 2015 na sedmikraska@hostbrno.cz nebo na adresu Časopis Host, Radlas 5, Brno 602 00.

Na vítěze tradičně čeká finanční odměna 10 000 Kč, šalinkarta na Měsíc a literární věhlas!

Slavnostní finále proběhne v pátek 26. června v rámci brněnské Noci literatury. Více informací na www.hostbrno.cz

B | R | N | O | I

MINISTERSTVO
KULTURY

host

Tento projekt je realizován za laskavé finanční podpory Ministerstva kultury ČR a statutárního města Brna

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ A NAKLADATELŮ, o.s.

THE ASSOCIATION OF CZECH BOOKSELLERS AND PUBLISHERS

sídlo a fakturační adresa: Mariánské náměstí 190/5, 110 01 Praha 1

poštovní adresa: P.O.Box 177, 110 01 Praha 1

založen v roce 1879

Tisková zpráva, dne 23. března 2015

**KNIHY
MAJÍ
ZELENOU**

23. 4. 2015

www.knihmajizelenou.cz

KNIHY MAJÍ ZELENOU aneb najděte cestu ke svému knihkupci (nejen) 23. dubna

KNIHY MAJÍ ZELENOU! Oslavte **Světový den knihy a autorských práv** čtením.

Dárky dostanete i vy – 15 % slevu na nákup tištěných knih, ale také setkání se známými spisovateli.

To vše 23. dubna ve vašem oblíbeném knihkupectví.

Svaz českých knihkupců a nakladatelů se letos rozhodl pod záštitou MŠMT a za spolupráce všech významných knižních prodejců připravit kampaň **KNIHY MAJÍ ZELENOU** zaměřenou na podporu tradičních knihkupectví. Navazuje tím na loňskou úspěšnou akci *Knihy bez DPH*.

Svátek knih bude tak letos rovněž příležitostí dovědět se o knihkupcích a knihkupectvích něco víc, na oplátku zákazníci obdrží od knihkupců darem 15 % slevu na nákup tištěných knih.

Dnešním dnem startuje provoz webových stránek www.knihmajizelenou.cz, na kterých najdete interaktivní mapu se všemi knihkupectvy po celé republice tak, aby si každý mohl najít cestu ke svému nejbližšímu knihkupci. Zvýrazněna jsou i ta knihkupectví, v nichž budou 23. dubna probíhat doprovodné akce (čtení, autogramiády, besedy či workshopy se známými literárními tvůrci), jež jsou pořádány ve spolupráci s Asociací spisovatelů i s jednotlivými nakladateli.

„Klasická knihkupectví jsou důležitá centra komunity a člověčenství. Své knihkupce mám, ale ubývají mi,“ říká Petr Sís a doporučuje, co lze dělat, aby nezanikla: „Pomáhat, jak to jde. Besedy, čtení, vysvětlování toho, že když knihkupectví zmizí, následuje velké osamocení...“

Přijďte i Vy podpořit svého knihkupce! Najděte si ho na www.knihmajizelenou.cz.

[Seznam doprovodných akcí i zúčastněných knihkupectví bude až do 23. dubna pravidelně doplňován.](#)

Pokud potřebujete jakékoliv doplňující informace, neváhejte nás kontaktovat:

SČKN, Mgr. Marcela Turečková, 604 200 597, tureckova@sckn.cz, www.sckn.cz

Turner PR, Johana Turner, 606 232 055, johana@turner.cz, www.turner.cz

Prsty v Nose

Skupina Prsty v Nose vznikla 13.2.2015 a s láskou byla pokřtěna 14.2.2015. Tento čin je reakcí na aktuální dění na umělecké scéně a uměleckých školách. Následujícím textem bychom chtěli veřejnost seznámit s programem našeho uměleckého hnutí.

1. Experiment

Primárním zájmem skupiny je vyhnout se prodeji uměleckých děl. Domníváme se, že příliš brzká orientace na trh způsobuje stagnaci v uměleckém vývoji. Tržní prostředí ve svém nejniternějším principu (vyhovění poptávce) nevytváří prostor pro experimentální přístup, který se v tomto kontextu nutně jeví jako nestabilní. Trh naopak vyžaduje z velké části výstupy, jež mohou potvrdit svou prodej-schopnost zaběhnutou značkou.

Naproti tomu nezacyklený umělecký vývoj je podmiňován neustálou touhou po experimentu, i za cenu chyby. Proto se naše výstavní činnost bude zaměřovat hlavně na procesuální stránku tvorby jedince, dokumentující a dokládající vývoj jak v myšlení, tak v technice.

2. Vystavování

Výstavní činnost naší skupiny se nebude fixovat na konkrétní výstavní postupy. Reagujeme tím na již dlouho diskutovaný problém ohledně prezentace uměleckých děl. Přijímáme všechny klasické i neklasické, výstavní i nevýstavní prostory a přístupy. Nejdůležitější je pro nás umístit umělecká díla do prostoru, který jimi nebude narušován a naopak, kde nedochází ke zraňování jejich těl. Odmítáme vystavovat díla v zooidním prostředí, které z nich udělá uvězněná torza. Vytvořená díla nevystavíme, dokud pro ně nenajdeme adekvátní přirozené útočiště.

3. Anonymita.

Život jako kámen v kamení,
bojím se svěřit naději
a ukrývám svá trápení:
ať v hloubi prsou zetlejí.

Podivný nadpozemský žár
je ve mně od dětinských let,
osud mu ale přikázal
v tichosti plát i dohořet.
Rozmlouvaje sám se sebou,
čekal jsem sklizeň dlouhých dnů,
sotva však slova utichnou,
vždy sám a sám tu zůstanu.

Já nedbal pro svůj tajný sen
lásky a slávy, těch dvou cest,
na nichž, byť skrovně, přece jen

mohl jsem získat slast a čest.
Nejchudší z tvorů na zemi
budu tu mezi lidmi žít
vážnosti jejich zbavený,
i dobra, jež sem mohl mít.

– Michail Jurjevič Lermontov –

4. **Chyba.**

Neupřednostňujeme ideál efektního typu uměleckého díla zaměřeného svou samoučelností k prodeji. Chceme pot a slzy.

Preferujeme surovost, opravdovost a chybu. Nikoliv vypočítavost, naučenost a projevy - chtivost.

Nechceme si umění pověsit nad gauč. Rádi bychom před ním plakali, smáli se a učili se.

V dnešní době by umění mělo mít punc morbidní opravdovosti. Nelíbí se nám hezounkost servilního dekoru.

Nechceme stříkance, cákance, rádoby šmouhance, další samoučelné efekty a nabířované krásance.

5. **Destrukce.**

Klademe důraz na lukrativnost uměleckého díla pro jeho opravdovou hodnotu, nikoliv nominální. Každá výstava bude neprodejní a jedinečnou příležitostí shlédnout díla. Z toho důvodu budou všechny hmotné a nenahraditelné artefakty (pokud budou takové přítomny) po výstavě zničeny.

V Praze 13.2. 2015

Prsty v nose

Jdete

Nová jarní kolekce
oděvů a obleků
na poslední cestu.

do nebe?

Vemte si něco na sebe!

Jaroslav Novák

Oděvní salon

Dlouhá 35

Horní Počernice

V příštím čísle (vychází 1. května 2015)

rozhodně nenajdete:

Rozhovor
s Muraki Harumburakamim

Texty kapely Píča s kundou

Nabídku kavárny
Starbucks u Muzea

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!